

Aan de gemeenteraad

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Afdeling : SO/ECONOMIE & ENERGIE
Zaaknummer : 8095859
Datum : 25 juni 2018
Onderwerp : Collegebrief duurzame energie in 's-Hertogenbosch

Ref. : De heer F. Duenk
Tel. : (073) 615 56 77
E-mail : f.duenk@s-hertogenbosch.nl

Geachte leden van de raad,

Om klimaatverandering tegen te gaan moet de uitstoot van CO₂ naar de atmosfeer sterk worden gereduceerd. Uw gemeenteraad heeft de doelstelling geformuleerd om in 2050 klimaatneutraal te zijn, om geen CO₂ meer uit te stoten. Dit betekent het terugdringen zo niet stopzetten, van het gebruik van fossiele brandstoffen. De energietransitie die dit betekent gaat zeer veel van Nederland en daarmee van 's-Hertogenbosch vergen. Zowel een verregaande besparing op het energieverbruik, als het grootschalig opwekken van duurzame energie is noodzakelijk om de klimaatdoelstellingen te realiseren. Beide sporen zijn onmisbaar. In ons bestuursakkoord spraken wij ons dan ook uit om hierin grote stappen te willen zetten. Met deze brief informeren wij u over de lopende en voorgenomen ontwikkelingen.

Energiebesparing en opwekken duurzame energie

Wij werken op vele fronten aan energiebesparing. Zo starten we momenteel de wijkaanpak op, waarmee op wijkniveau wordt gewerkt aan plannen om hele wijken op termijn energieneutraal te maken. We betrekken hier ook direct de mogelijkheden voor klimaatadaptatie bij. Hiermee tillen we energiebesparing en klimaatadaptatie in de gebouwde omgeving van het niveau van de aanpak van individuele gebouwen op naar een (grootschalige) aanpak van hele wijken. Zo geven we een aanzet voor de versnelling in energiebesparing. We zullen u hier na de zomer verder over informeren.

Naast deze besparingsgerichte aanpak versterken we onze rol ten aanzien van de opwekking van duurzame energie. Duurzame energie kan op diverse wijzen worden geproduceerd. Op dit moment zijn windturbines en zonneparken productiewijzen die in staat zijn om een substantiële hoeveelheid duurzame energie te genereren, die op relatief korte termijn beschikbaar kan komen. Diverse andere productiemethoden, zoals waterkracht, leveren wat dat betreft te weinig op en zijn in Nederland niet grootschalig in te zetten. Andere methodieken, zoals geothermie, zijn niet overal mogelijk of zijn pas in de toekomst grootschalig toe te passen.

Het Rijk werkt op dit moment toe naar het sluiten van een landelijk klimaatakkoord, nog in 2018. In dat kader vraagt het Rijk regio's regionale energie- en klimaatstrategieën op te stellen. Samenwerkende gemeenten geven in die strategieën aan hoeveel duurzame energie zij op regionaal niveau willen gaan opwekken. Komen de regio's er niet uit, of tonen zij te weinig ambitie, dan is het waarschijnlijk dat het Rijk dwingende taakstellingen gaat opleggen voor de hoeveelheid duurzame energie die per regio is te produceren. Een streven naar de verhoging van de productie van duurzame energie in onze gemeente 's-Hertogenbosch is daarmee niet vrijblijvend.

Met de vaststelling van het 'energietransitieprogramma 2016 – 2020' besloot uw raad onder meer om een ruimtelijke visie energielandschappen op te stellen. Een 'energielandschap' wordt in het programma omschreven als een landschap waarin de winning van duurzame energie permanent zichtbaar aanwezig is. In de raadsinformatiebrief 'Aanpak visie Energielandschap / nieuwe locatie windenergie en zonnevelden' van 20 september 2017 informeerden wij u over de aanpak om te komen tot deze visie.

De voorbereidingen hiervan zijn gestart. De visie energielandschap zal in grote lijnen gaan aangeven hoe we als gemeente ons grondgebied voor de productie van duurzame energie willen gaan inzetten. De visie behandelt vraagstukken als de ruimtelijke verdeling van locaties waar energie duurzaam wordt geproduceerd door met name zonneparken of windturbines, en ook of deze productie grootschalig of juist kleinschalig plaats vindt.

Naast deze ruimtelijke invalshoek zullen we in de visie ook aandacht schenken aan de rol die we als gemeente willen innemen bij de sturing van de productie van duurzame energie en hoe we willen omgaan met ruimtelijke en andere kwaliteiten rond initiatieven. We verwachten u deze visie in het voorjaar van 2019 ter besluitvorming aan te kunnen bieden.

Tegen de achtergrond van de regionale energie- en klimaatstrategieën en taakstellingen van rijkswegen speelt de visie een belangrijk rol in behoud zo niet stimulering van de kwaliteit van de leefomgeving en een adequate bijdrage aan de productie van duurzame energie.

Initiatieven in de Rosmalense, Geffense en Lithse Polder

Begin 2016 namen we kennis van het plan van een aantal agrariërs in de Rosmalense polder om windturbines te willen realiseren op eigen grond. We informeerden uw raad hierover in de brief van 14 maart 2016. We ontvingen een brief d.d. 2 juni 2017 van deze groep initiatiefnemers, met het verzoek om mee te werken aan de ontwikkeling van een windpark. Het betreft 16 agrariërs en grondbezitters.

Daarnaast ontvingen we op 5 februari 2017 een brief van een initiatiefgroep agrariërs uit Oss en Den Bosch – inwonende en grondeigenaren in Rosmalense en Lithse polder – die ook het plan hebben windmolens te realiseren.

Om een weloverwogen reactie op dit bottom-up-initiatief te kunnen geven besloot ons college eerder een eerste stap te zetten in de verkenning van de plaatsingsmogelijkheden voor windmolens. Deze eerste stap is gezet in samenwerking met de provincie Noord-Brabant en de gemeente Oss, omdat ook in Oss vergelijkbare initiatieven zich aandienen. Gemeenten en provincie zijn van mening dat ontwikkelingen in het poldergebied het beste onderling kunnen worden afgestemd door het poldergebied als een geheel te bezien en dat onderlinge samenwerking daarbij behulpzaam is. Afstemming betekent ook dat de kwaliteiten van het poldergebied zo goed mogelijk kunnen worden bewaakt c.q. verbeterd en dat dreigende concurrentie om ruimte het beste kan worden geleid.

Zoals gezegd zijn wij gestart met de voorbereidingen van de visie Energielandschappen. Een zorgvuldige afstemming tussen deze visie en de genoemde initiatieven is evident en hierin is voorzien. Vanwege de voortgang en de stappen die we willen zetten voor de energietransitie en bovendien het risico dat een initiatiefnemer de rijkscoördinatierегeling in roept en het rijk dit verder overneemt, lopen deze twee trajecten deels parallel.

#Samen

Een verdere verkenning van de mogelijkheid van windmolens in de Rosmalense polder als ook de opstelling van de visie energielandschap voeren we uit in samenspraak met stakeholders. Omwonenden en andere belanghebbenden willen we vanaf het eerste moment betrekken, zodat zij hun belangen kunnen inbrengen, zich gehoord voelen en mede invloed kunnen uitoefenen. Hiertoe werken we een participatietraject uit.

Inmiddels is op verzoek van wijk- en dorpsraden zowel in Oss als in 's-Hertogenbosch een ambtelijke bijeenkomst met deze raden rond het poldergebied gehouden, om de stand van zaken rond de initiatieven voor windmolens te bespreken. De positie van de gemeenten ten opzichte van die initiatieven is uiteengezet en de noodzaak van het doen van verder onderzoek is aangeduid. Ook vertelden we de belanghebbenden nauw bij een verdere verkenning te willen betrekken.

We werken er naar toe om uw raad in oktober een raadsvoorstel aan te bieden. Waarin u zich kunt gaan uitspreken over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder wij het verdere traject rondom de ingediende initiatieven met belanghebbenden kunnen gaan oppakken. Over hoe we dat kunnen doen, horen we nu graag aan de voorkant de ideeën van belanghebbenden. We gebruiken de aankomende twee maanden dan ook om deze informatie ambtelijk en bestuurlijk bij diverse belanghebbenden op te halen. Zodat er input komt op dit proces. De informatie en aangedragen suggesties op het proces zullen we dan betrekken bij het aan u aan te bieden raadsvoorstel van oktober.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,

De secretaris
mr. drs. I.A.M. Woestenberг

De burgemeester
drs. J.M.L.N. Mikkers